

Sygn. akt VIII GC 59/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Górnik

Protokolant: st. sekr. sąd. Agnieszka Grygiel

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2018 r. na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko R. K.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 14.660 zł (czternaście tysięcy sześćset sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 59/18

UZASADNIENIE

Pozwem z 21 września 2016 r. powód, (...) w W., wniósł o zasądzenie od R. K. kwoty 247.762,66 zł – stanowiącej sumę należności głównej w kwocie 171.334,74 zł, wypłaconej przez powoda pracownikom (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M. oraz kosztów postępowań sądowych w wysokości 15.450,00 zł i skapitalizowanych odsetek ustawowych oraz odsetek ustawowych za opóźnienie w kwocie 60.977,92 zł, naliczonych na dzień wniesienia pozwu – wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, a także kosztów procesu według norm przepisanych i kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wyjaśnił, że pozwany był członkiem zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M., zaś powód wypłacił na rzecz pracowników tej spółki świadczenia w kwocie 171.334,74 zł, z uwagi na niewypłacalność pracodawcy w postaci zaprzestania prowadzenia działalności. W tej sytuacji powodowi przysługuje roszczenie wobec pracodawcy o zwrot wypłaconych świadczeń. Wezwania do zapłaty, kierowane do spółki, nie odniosły skutku. Bezskuteczna w całości okazała się również wszczęta egzekucja. W tej sytuacji powód skierował do pozwanego – na podstawie art. 299 k.s.h. – wezwanie do zapłaty, które także nie odniosło skutku w postaci uiszczenia żądanych kwot.

W odpowiedzi na pozew R. K. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podkreślił, że funkcję członka zarządu spółki (...) pełnił do 29 grudnia 2011 r. i od tego momentu nie reprezentował spółki, ani nie prowadził jej spraw. Roszczenia zaś o wynagrodzenie pracowników za pracę powstały już po jego odwołaniu z funkcji członka zarządu. Ponadto pozwany wskazał, że nie ponosi odpowiedzialności za koszty postępowań sądowych skierowanych przeciwko spółce (...), ponieważ wydane w tych sprawach nakazy zapłaty dotyczą świadczeń za okres po jego odwołaniu. Dodatkowo zaznaczył, że spółka nie była niewypłacalna w momencie wypłaty wynagrodzeń przez powoda, bowiem osiągała dalsze dochody z wpłat pochodzących od pacjentów oraz posiadała wierzycelność wobec (...) sp. z

o. o. w M., a nadto posiadała w tym okresie zabezpieczone środki na wypłatę pensji pracowniczych. Niezależnie od powyższego podkreślił, że nie ponosi winy za niezgłoszenie wniosku o upadłość spółki, ponieważ między członkami zarządu istniał konflikt uniemożliwiający skuteczne prowadzenie spraw spółki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w M. zajmowało się pionierską rehabilitacją poprzez zastosowanie kostiumów kosmicznych, w oparciu o unikalny patent.

Spółka nie wypłaciła pracownikom wynagrodzenia za grudzień 2011 r. oraz styczeń 2012 r.

Bezsporne

Powódka, realizując obowiązek wynikający z ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych, wypłaciła pracownikom spółki (...) świadczenia w łącznej kwocie 171.334,74 zł, tytułem wynagrodzenia za grudzień 2011 r. i styczeń 2012 r..

Wskutek powództw wytoczonych przez powódkę, w celu regresowego odzyskania wypłaconych świadczeń, Sąd Okręgowy w Koszalinie wydał przeciwko spółce (...) nakazy zapłaty, które zostały opatrzone klauzulami wykonalności.

Z uwagi na ich bezskuteczność egzekucje komornicze prowadzone przeciwko spółce (...) zostały umorzone.

Bezsporne, a nadto dowód:

- karty rozliczeń wraz z dyspozycjami realizacji wniosków, k. 16-83;
- nakazy zapłaty wraz z klauzulami wykonalności, k. 84-92;
- postanowienia, k. 93-96 verte.

R. K. pełnił funkcję członka zarządu spółki (...) do 29 grudnia 2011 r. Do tego czasu aktywnie prowadził sprawy Spółki. Jego odwołanie było nagłe, nie poprzedzone żadnymi sygnałami od współnika większościowego.

Do 24 kwietnia 2012 r. pozwany figurował w rejestrze przedsiębiorców, jako członek zarządu spółki (...).

Pozwany od momentu odwołania uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników, utracił dostęp do dysponowania kontem i prowadzenia spraw spółki.

Nowo powołany zarząd nie interesował się zabezpieczeniem środków na wypłaty pracowników, mimo licznych ich pism w tej sprawie. Nie był także zainteresowany prowadzeniem spraw Spółki. Pomimo środków na koncie nie wypłacił należności pracowniczych za grudzień 2011 roku oraz dalszych należności.

Dowód:

- Akt notarialny, uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników, k. 210-216;
- odpis KRS, k. 97-100 verte;
- zeznania świadka I. S., k. 302;
- zeznania pozwanego R. K., k. 305.

Pismami z 26 sierpnia 2015 r., 22 października 2015 r. i 21 września 2016 r. powódka wezwała R. K., jako członka zarządu spółki (...), każdorazowo do zapłaty kwoty 171.334,74 zł oraz odsetek ustawowych, naliczanych na dzień sporządzenia pisma.

W odpowiedzi na pismo z 26 sierpnia 2015 r. adwokat K. W. w imieniu pozwanego odmówił zapłaty, wskazując, że ten nie był członkiem zarządu od 29 grudnia 2011 r. W piśmie podniesiono także inne argumenty, kwestionując roszczenie co do wysokości, jak i co do zasady oraz wskazano, że załączono do pisma dokumentację na potwierdzenie jego treści.

Pismami z 14 października 2015 r. i z 28 lipca 2016 r. adwokat K. W. w imieniu pozwanego podtrzymał wcześniejsze stanowisko.

Dowód:

- pismo z 26 sierpnia 2015 r., k. 101-101 verte;
- pismo z 22 października 2015 r., k. 102-102 verte;
- pismo z 21 września 2016 r., k. 104-104 verte;
- pismo z 16 września 2015 r., k. 105-106;
- pismo z 14 października 2015 r., k. 107;
- pismo z 28 lipca 2016 r., k. 108.

W 2009 r. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w M. toczyło się postępowanie o ogłoszenie upadłości z wniosku wierzyciela. Sąd Rejonowy w Koszalinie, postanowieniem z 26 czerwca 2009 r. oddalił wniosek z uwagi na fakt, że wierzyciel został zaspokojony przed rozprawą.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K., pismem z 22 października 2012 r. poinformował powódkę, że spółka (...) nie regulowała swoich zobowiązań wobec ZUS na bieżąco, część zobowiązań uiszczala w niepełnej wysokości, a część nie została do tej pory spłacona. Ponadto nie dokonała wyrejestrowania pracowników z ubezpieczeń, a także nie wyrejestrowała się z ewidencji płatników składek.

Pismem z 24 września 2012 r. (...) Urząd Skarbowy w S. poinformował, że spółka (...) ostatnią deklarację dla podatku od towarów i usług (...) -7 złożyła za 12/2011 r. w dniu 2 lutego 2012 r., zaś ostatnie zeznanie CIT-8 za rok podatkowy 2010 złożono w dniu 4 maja 2011 r. Ostatnią deklarację o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy PIT-4R złożono 31 grudnia 2012 r. Brak jest informacji co do wykonywania przez spółkę czynności podlegających opodatkowaniu. Ostatnia wpłata na podatek dochodowy od osób prawnych CIT za (...) z 27 kwietnia 2011 r. Nie wszczęto kontroli podatkowej z uwagi na brak możliwości ustalenia faktycznej siedziby spółki i miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Spółka widnieje w rejestrze podatników podatku dochodowego od osób prawnych oraz jako płatnik podatku dochodowego od osób fizycznych. Spółka jest zarejestrowana jako czynny podatnik podatku od towarów i usług.

Pismem z 28 września 2012 r. Komornik Sądowy przy Sadzie Rejonowym w Koszalinie M. W. poinformował powódkę, że liczne egzekucje komornicze, które prowadził przeciwko spółce (...) zostały umorzone jako bezskuteczne. Spółka nie pozostawiła w M. żadnego majątku jest zadłużona w stosunku do skarbu państwa, (...) spółki zostały sprzedane w drodze licytacji kilka lat temu.

Spółka (...) faktycznie zaprzestała działalności w dniu 2 lutego 2012 r.

Dowód:

- postanowienie Sądu Rejonowego w Koszalinie, k. 266-267;
- pismo ZUS z 22 października 2012 r., k. 268;
- pismo Komornika Sądowego M. W. z 28 września 2012 r., k. 269;

- pismo US z 24 września 2012 r., k. 270-270 verte;
- ustalenia powódki wraz z opinią prawną, k. 271-272.

Na dzień 14 czerwca 2012 r. spółka (...) posiadała wymagalną wierzytelność wobec (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M., na kwotę 58.500,00 EUR, którą ta zobowiązała się spłacić do końca 2014 r. w ratach.

Otrzymała także prawo ochronne na znak towarowy przeznaczony do oznaczania usług w zakresie rehabilitacji ruchowej, czynnej, w leczeniu schorzeń (...), opieki medyczno-sanatoryjnej, fizykoterapii.

Spółka (...) posiada również licencję wyłączną na stosowanie wynalazku – urządzenia do leczenia chorych z zaburzeniami postawy i aktywności ruchowej. Na mocy umowy z 3 stycznia 1998 r., zawartej z właścicielem patentu, spółka (...) ma wyłączne prawo do przyjmowania pacjentów z wszystkich krajów z wyłączeniem Rosji. Jednocześnie otrzymała prawo ochronne na znak towarowy w postaci przestrzennego przedstawienia wynalazku. Patent na wynalazek przysługuje spółce (...) z siedzibą w M..

Dowód:

- pismo dyrektora generalnego (...) sp. z o.o. T. N. wraz z tłumaczeniem, k. 222-223;
- świadectwo ochronne Nr (...), k. 224-226;
- świadectwo ochronne Nr (...), k. 227, 241-242;
- dokumentacja patentowa wynalazku, k. 228-229;
- porozumienie handlowe z 3 stycznia 1998 r., k. 235-236;
- aneks do umowy licencyjnej z tłumaczeniem, k. 239-240;
- wniosek z 16 lutego 1998 r. wraz z załącznikami, w tym tłumaczeniem umowy licencyjnej, k. 245-258;
- zeznania pozwanego R. K., k. 305.

W grudniu 2011 r. spółka posiadała na rachunkach bankowych środki na wypłaty dla pracowników za miesiąc grudzień 2011 r.

W styczniu 2012 r. spółka osiągała przychody z planowanych pacjentów (przedpłaty) w wysokości ok. 10.000 euro każda.

Spółka wynegocjowała ratalną spłatę zaległości wobec ZUS i US, przy czym spłacała należności zgodnie z harmonogramem.

Dowód:

- wyciągi bankowe za okres od 28 grudnia 2011 r. do 13 stycznia 2012 r., k. 218-221;
- zeznania świadka I. S., k. 302;
- zeznania świadka W. S., k. 303-304;
- zeznania pozwanego R. K., k. 305

Pozwany nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...).

Bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w całości niezasadne.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że powodem w sprawie jest (...). Na gruncie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych z mocy prawa na Fundusz przechodzą roszczenia wobec pracodawcy, czyli w rozpoznawanej sprawie wobec spółki (...), w której zarządzie był pozwany. Ponadto z mocy prawa mogą one przejść na likwidatorów lub inne osoby zarządzające majątkiem spółki. Skoro ustawodawca przewidział przejście na Fundusz roszczeń nie tylko wobec pracodawcy, ale także wobec osób zarządzających jej majątkiem, jest to wyraźna sugestia, że Fundusz, który zapłacił pracownikom spółki, powinien mieć także roszczenie do członków zarządu, gdyż są oni niewątpliwie obok likwidatora innymi osobami, które zarządzały majątkiem pracodawcy. Jak wynika z art. 518 § 1 k.c. Fundusz, który spłacił wierzytelność spółki z o.o. nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości spłaty. Oznacza to, że ma on wierzytelność wobec spółki, w takim kształcie, w jakim przysługiwała ona pracownikowi. Pracownik zaś w razie, gdy spółka nie zaspokoila jego roszczeń, tak jak każdy wierzyciel miałby prawo dochodzenia tej wierzytelności na zasadach określonych w art. 299 k.s.h. Fundusz może wobec tego powoływać się na to, kiedy należne pracownikowi wynagrodzenie powinno być mu wypłacone i tę datę brać pod uwagę przy ocenie, czy członkowie zarządu zgłosili na czas do upadłości pracodawcę (spółkę z o. o.).

Niniejsze powództwo oparte zostało o dyspozycję art. 299 § 1 k.s.h. Stosownie do jego treści, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Przy tym § 2 tego przepisu stanowi, że członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym samym czasie wydano postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu wierzyciel nie poniósł szkody.

Funkcją wyżej przytoczonego art. 299 k.s.h. jest skłonienie członków zarządu do tego, aby gdy spółka stała się niewypłacalna zgłosić ją do upadłości we właściwym czasie. Surowa odpowiedzialność członków zarządu tej spółki została wprowadzona w interesie wierzycieli i ma zapobiegać temu, aby gdy brakuje majątku spółki na zaspokojenie wszystkich wierzycieli, zarząd nie realizował tylko wybrane, według swego uznania, wierzytelności. Dla uwolnienia się od tej odpowiedzialności wystarczy, aby członkowie zarządu zgłosili spółkę do upadłości. Chodzi o to, aby członkowie zarządu, w zasadzie w terminie wskazanym w prawie upadłościowym, dokonali takiego zgłoszenia. Oczywiście, aby można było przypisać im odpowiedzialność z art. 299 k.s.h. wierzytelność wobec spółki musi powstać w czasie, gdy byli oni członkami zarządu, gdyż tylko w takiej sytuacji mogli oni mieć wpływ na zgłoszenie spółki do upadłości w czasie właściwym z uwzględnieniem tych wierzytelności.

W zgodzie z powyższym, na gruncie zebranego materiału dowodowego, przyjąć należało, że pozwany R. K. skutecznie obronił się od odpowiedzialności względem powoda za wypłacone świadczenia z tytułu wynagrodzenia pracowników. Podstawowego znaczenia w tym zakresie nabiera ustalenie, kiedy powstały wierzytelności, które zaspokoili powodowy (...), a także kiedy i czy nastąpiło odwołanie pozwanego z pełnienia funkcji członka zarządu.

Niewątpliwie od 8 października 2001 r. do 24 kwietnia 2012 r. pozwany figurował w rejestrze przedsiębiorców jako członek zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.. Niemniej, wpis taki ma charakter jedynie deklaratoryjny, albowiem zgodnie z art. 201 § 4 k.s.h., członek zarządu jest powoływany i odwoływany uchwałą wspólników, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Pozwany przedłożył akt notarialny – protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z 29 grudnia 2011 r., gdzie podjęto uchwałę nr 3 o odwołaniu z pełnienia funkcji członka zarządu spółki (...) – z dniem jej podjęcia. Przy tym

dokument ten nie budził wątpliwości Sądu, ani nie był kwestionowany przez stronę powodową. Co więcej, jak wynika z zeznań świadków i pozwanego, odwołanie miało charakter nagły i niespodziewany. Wskazać zarazem należy, że uchwała została doręczona również powodowi jeszcze przed wytoczeniem powództwa, wraz z pismem pozwanego z 16 września 2015 r., stanowiącym odpowiedź na pierwsze wezwanie do zapłaty.

Tym samym granice odpowiedzialności R. K. sięgają jedynie daty 29 grudnia 2011 r., a więc dnia kiedy został odwołany z pełnienia funkcji członka zarządu. Powyższe staje się o tyle istotne, że Fundusz wypłacił pracownikom spółki (...) świadczenia za miesiące grudzień 2011 r. i styczeń 2012 r., zaś stosownie do treści art. 85 § 2 k.p. wynagrodzenie za pracę płatne raz w miesiącu wypłaca się z dołu, niezwłocznie po ustaleniu jego pełnej wysokości, nie później jednak niż w ciągu pierwszych 10 dni następnego miesiąca kalendarzowego. Oznacza to, że roszczenie o wynagrodzenie za pracę w niniejszej sprawie stało się wymagalne odpowiednio z upływem 10 stycznia 2012 r. i 10 lutego 2012 r., a więc już w momencie gdy pozwany utracił zarówno formalny, jak i faktyczny wpływ na prowadzenie spraw spółki. Skoro zaś wierzytelności pracowników wobec spółki (...) powstały w okresie gdy pozwany nie był już członkiem zarządu, nie sposób przypisać mu za nie odpowiedzialności.

Co więcej, z zeznań świadków oraz zaoferowanych dokumentów, w szczególności wyciągów z kont spółki, wynika, że w momencie odwołania pozwanego z funkcji członka zarządu, spółka (...) miała zabezpieczone środki w kwocie przewyższającej jej zobowiązania zarówno względem pracowników, jak i innych podmiotów – przy uwzględnieniu wysokiej wartości praw do patentu na unikalny i doceniony przez autorytety wynalazek (k. 243), a także wierzytelności względem spółki (...). Ponadto, mimo niewątpliwych zaległości wobec ZUS i US, spółka na podstawie zawartych porozumień, spłacała swoje zobowiązania wobec tych instytucji, co tym bardziej nie pozwala uznać, że była wtedy niewypłacalna. Jednocześnie okoliczności sprawy wskazują, że to nieracjonalne punktu widzenia prowadzenia Spółki, działania drugiego członka zarządu, a jednocześnie większościowego Wspólnika, a także nowo powołanego zarządu doprowadziły do sytuacji, w której spółka (...) przestała regulować swoje zobowiązania, na co również wskazują postanowienia Komorników Sądowych, bezskutecznie prowadzących egzekucje z majątku spółki, w następstwie wydania przeciwko niej nakazów zapłaty (po odwołaniu pozwanego), a nadto ustalenia samej powódki w opinii prawnej z 30 października 2012 r., gdzie stwierdzono, że spółka zaprzestała działalności 2 lutego 2012 r., zaś niewypłacalna stała się 2 kwietnia 2012 r. (k. 272).

Przyjąć zatem należało, że w momencie sprawowania funkcji członka zarządu, nie zachodziły przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, a w konsekwencji do przyjęcia odpowiedzialności pozwanego jako członka zarządu. Spółka posiadała znaczny majątek, zaś środki na wypłaty dla pracowników były zabezpieczone. W tej sytuacji brak jest podstaw do uznania zasadności powództwa.

Rozstrzygając sprawę, Sąd w całości dał wiarę zaoferowanej dokumentacji, albowiem w większości nie była ona kwestionowana i nie budziła wątpliwości. Odnośnie do umowy licencyjnej, wbrew twierdzeniom powoda brak było podstaw do zaprzeczania jej treści, albowiem jakkolwiek nie ma dowodów na fakt, że licencja wciąż obowiązuje, to istotne jest, że niewątpliwie w momencie gdy pozwany był członkiem zarządu, obowiązywała i stanowiła majątek spółki. Tak samo jeśli chodzi o wierzytelność (...) sp. z o. o., przy czym nie jest rzeczą Sądu w niniejszym procesie analizować wewnętrzne ustalenia pomiędzy spółką (...), a (...), zaś samo uznanie istnienia długu nie budziło wątpliwości i również wierzytelność ta stanowiła na dzień odwołania pozwanego majątek spółki. Ponadto Sąd oparł się na zeznaniach świadków oraz pozwanego, które nie były podważane przez którąkolwiek ze stron, a ponadto korelowały z treścią przedłożonych dokumentów. Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie T. N., oraz o powołanie biegłego albowiem wszystkie okoliczności sprawy zostały dostatecznie wyjaśnione, zaś dalsze prowadzenie postępowania dowodowego prowadziłoby jedynie do wydłużenia procesu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w pkt I sentencji.

Odnośnie do kosztów postępowania, Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania w stosunku do powoda art. 102 k.p.c., albowiem powód, jeszcze przed wszczęciem procesu miał stosowne informacje, z których wynikał brak odpowiedzialności pozwanego za wypłacone pracownikom spółki (...) świadczenia. Dlatego też w pkt II sentencji

orzeczone o kosztach stosownie do treści art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., zgodnie zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Skoro powód przegrał proces w całości, obowiązany jest zwrócić pozwanemu koszty postępowania, przy czym na zasądzone koszty procesu składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 14.400 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 – w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia pozwu), opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, oraz koszt dojazdu pełnomocnika pozwanego na rozprawę w dniu 9 maja 2018 r. w kwocie 243 zł.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

(...)

(...)